

Els protagonistes de la Segona República Espanyola a Ripollet. Biografies

Antoni Valls Roviralta

Antoni Valls Roviralta fou nascut a Ripollet el 1905, fill del forner en Josep Valls Llonch (Ripollet, 1874). Segons els censos de 1934 i 1939, Antoni i Josep residien al carrer Monturiol nº22. Lloc on posteriorment Antoni crearà la seva pròpia Escola de Música.

És que Antoni, des de ben jove va mostra una especial predilecció per la música fent d'ella la seva vocació i convertint-se en professor de piano, tal i com queda recollit a l'apartat de professions del cens de 1934.

Antoni Valls Roviralta no va ser únicament professor, també va ser músic i la seva vocació va transcendir més enllà de les aules. Va exportar el seu talent musical mitjançant la seva pròpia orquestra, l'Orquestra Roviralta. Com succeeix a molts artistes, però, havia de compaginar la seva labor musical amb la feina a la fàbrica Uralita, per tal de poder-se guanyar la vida.

Tota una vida dedicada a la seva passió, la música, que va finalitzar l'any 1986 quan ens va deixar, a la mateixa ciutat de Ripollet. Entre les seves obres destaquen la sardana "Llibertat", homenatge al president Macià, i la sardana "Ripollet, la meva vila".

Ernest Sales Vidal

Ernest Sales Vidal (Ripollet, 1881; Ripollet, 1962) va ser un farmacèutic, jutge de pau, intel·lectual i terratinent ripolletenc conegut per la ciutadania pels seus valors republicans i d'esquerres i per la seva implicació activa a les institucions i a la vida comunitària de la vila.

Va néixer a Ripollet l'any 1881 en el si d'una família amb quatre germans més que ben aviat els va educar en un ambient de respecte per la cultura i per la política republicana i catalanista. Pel que fa a l'educació formal, va cursar els primers estudis entre Ripollet i Sabadell on va conèixer intel·lectuals com ara Joan Oliver o Vicenç Renom. Finalment va acabar la seva vida acadèmica graduant-se en Farmàcia per la Universitat de Barcelona el curs acadèmic 1901-1902. A partir d'aquest moment, va començar a ajudar al seu pare a la farmàcia familiar situada fins que n'esdevé l'hereu l'any 1909.

En l'àmbit polític, tot i formar part d'Esquerra Republicana de Catalunya, mai va arribar a ocupar un càrrec a l'Ajuntament de Ripollet. La seva trajectòria es va resoldre en accions més properes a la ciutadania com ara passejar pel poble demanant porta a porta el vot per les esquerres republicanes. Durant la Segona República va ser escollit Jutge Municipal en tres ocasions, càrrec que va compaginar amb la seva feina a la Farmàcia i del que va renunciar al seu sou, afirmant que es tractava d'una ocupació altruista al servei de les persones de Ripollet i que era millor pel consistori dedicar aquells diners a la beneficència.

Va viure de ben a prop alguns dels fets històrics del període republicà de Ripollet fins al punt que l'any 1933 els revoltats anarquistes van requisar-li les armes que guardava a casa seva. També va ser ell qui va impedir la crema de l'Arxiu durant els primers dies de la Guerra Civil l'any 1936.

Davant la derrota republicana i perseguit pels feixistes, Ernest Sales va marxar a l'exili el 24 de gener del 1939 i va ser reclòs al camp de refugiats d'Argelers, a França. Allà també va fer gala del seu altruisme i va aprofitar els seus coneixements per demanar treballar a la farmàcia del camp, lloc on va prestar auxili a totes aquelles persones que li ho demanaven.

A Ripollet els feixistes van reprimir durament a la seva esposa, la Julia Bigas, però també a l'Eulàlia Bigas i les seves filles, cunyada i nebodes del farmacèutic. Així doncs,, condemnat a mort ell i desterrada de Ripollet la seva família, es van retrobar a Saragossa i tan lentament com

la justícia franquista els hi ho permetia, van anar apropant-se al poble natal de Sales fins que hi van poder tornar l'any 1954.

Ernest Sales i Vidal va morir a Ripollet l'any 1962.

Isidro Bayó Sobregrau

Isidro Bayó Sobregrau (Ripollet, 1904; Béziers, 1980) va ser un dels màxims exponents de l'anarquisme a Ripollet. Era conegut popularment amb el sobrenom "l'Advocat dels Pobres" per la seva predisposició a ajudar els més necessitats.

Treballador de la Uralita i membre de la CNT-FAI, era un home carismàtic i respectat fins i tot pels que no compartien les seves disposicions ideològiques.

Durant la insurrecció anarquista del 1933 va tenir una participació destacada, enfrontant-se a trets amb les forces de l'ordre públic: mossos d'esquadra, guàrdies d'assalt i guàrdies civils. Tot i no ser delatat per cap veí del poble finalment ser detingut per la Guàrdia Civil. Finalment va passar a disposició judicial a Sabadell.

Ja en plena Guerra Civil va ser mobilitzat al front durant la batalla de l'Ebre. Al finalitzar la guerra es va exiliar a França, on se'l va internar a un camp de concentració del qual es diu que va aconseguir escapar-se. Finalment va morir a Béziers (Languedoc) l'any 1980.

Jaume Sariol Ricart

Jaume Sariol Ricart (Ripollet, 1904; possiblement Isona, 1938) va ser un mag i il·lusionista popularment conegut com a “Caballero Sariol”.

Des de molt jove s'interessà per la màgia i, durant els anys republicans tot i ser pagès, va desenvolupar la seva vocació. Actuava a Barcelona i a Ripollet, habitualment al Centre Parroquial. També aprofitava ocasions festives, com la Festa Major, per mostrar els seus poders màgics a la població. El seu repertori comptava amb levitacions – amb la participació de la seva germana, decapitacions i aparicions de conills des del seu barret.

Quan va esclatar la guerra, va ser mobilitzat al front. L'últim lloc en se'l va veure amb vida va ser el poble lleidatà d'Isona. A partir d'aquell moment se li perd la pista. La seva mare va estar anant a l'estació de tren de Cerdanyola, cada tarda, durant molt de temps a veure si algun dia el veia tornar, però malauradament no va succeir.

Josep Pallerola i Roca

Josep Pallerola i Roca (Barcelona, 1887- Xiva, 1968) va ser mestre a les Escoles Públiques de Ripollet.

Va ser receptiu al sistema del pedagog Freinet, que al 1933 vingué a Barcelona a fer unes conferències per popularitzar el seu mètode. El mètode Freinet, que també va aplicar l'Escola Nova Catalana, estava basat en el treball cooperatiu autogestionat i la introducció d'activitats com la impremta o la correspondència interescolar.

Al Setembre de 1934, Pallerola va ser destinat a Ripollet. Només arribar presenta el projecte "Ensayo de Autonomia Escolar o Proyecto de Organización Civico-Escolar", i te la intenció de posar en marxa a l'escola de Ripollet el treball que havia desenvolupat anteriorment a Sant Celoni. Resoltes les primeres reticències, va tenir una bona acollida entre els seus companys, i va començar a allisonar als alumnes cap a una participació més activa a l'escola.

Es van constituir els grups que durien a terme els projectes econòmics, com la cooperativa escolar i l'adquisició de l'impremta. Així, es va poder posar en marxa la revista SEMPRE AVANT.

Al 1939, acabada la guerra, va ser depurat i condemnat a 6 anys de presó per les seves idees i inhabilitat per exercir la seva professió. Estava acusat d'ensenyar el marxisme i cançons revolucionàries als infants. Surt de presó aproximadament el 1944 i és desterrat a València, on va obtenir la rehabilitació per exercir de mestre l'any 1951. Va morir a Xiva el 19 de Setembre de 1968.

Josep Ros Prats

Josep Ros Prats (Pineda de Mar, 1893; Ripollet, 1952) va ser el segon alcalde republicà de Ripollet. Elegit a les eleccions del gener del 1934, va succeir a Magí Girbau durant els curts mesos abans de la declaració de l'Estat de Guerra. No va ser fins les eleccions del febrer del 1936 que torna a exercir d'alcalde amb la restitució dels consistoris democràtics. Va seguir al capdavant de l'Ajuntament de Ripollet fins l'adveniment de la Guerra.

En acabar la guerra va ser detingut i condemnat a mort per haver sigut alcalde republicà, però gràcies a la mediació d'una germana seva, que era monja, va aconseguir que se li commutés la pena per 12 anys de presó, que finalment van ser 8.

Com a conseqüència del seu estigma d'enemic del franquisme, quan va sortir de la presó l'any 1947 li va costar trobar feina, tot i que finalment es va poder reincorporar a la vida laboral a una manyeria de Sabadell.

Magí Girbau Baquès (1880-1952)

Magí Girbau Baquès (Ripollet, 1880 – 1952) va ser el primer alcalde republicà de Ripollet i exercí entre el 1931 i el 1934. Popularment conegut com “el Magí dels sacs”, compaginava l’alcaldia amb la seva feina de compra-venda i confecció de sacs. Era un home de fermes conviccions esquerranes que lluità per la defensa de la legalitat republicana.

En acabar la guerra va exiliar-se a França amb Ernest Sales, i va ser internat al camp de concentració d’Argelers. Tornà a Ripollet creient que la repressió franquista era més laxa, però va ser delatat per tensions relacionades a la construcció del mercat municipal i empresonat a Sabadell.

Sámara Vicente García

Sámara Vicente García (Barcelona, 1909 - ?), filla de mestres, va exercir com a docent a Ripollet a partir del 1934, i fins al final de la República. Tot i que no se li coneix una afiliació política a cap partit ni sindicat, estava compromesa amb els valors republicans i d'esquerres.

Durant la postguerra, alguns pares i mares d'alumnes la van denunciar al·legant que feia servir uns mètodes d'ensenyament massa transformadors. Va ser rapada al zero, pràctica exemplificadora i humiliant aplicada pels feixistes, i empresonada durant un parell d'anys. No va aconseguir exercir la seva professió amb llibertat per l'assetjament de les autoritats franquistes; l'estigma de ser d'esquerres la perseguia dècades més tard. Finalment va deixar la docència per no tornar a dedicar-s'hi mai més.